

Izhaja vsak torek in soboto ob 4. uri popoludne. Ako pade na ta dneva praznini izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemam ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 10 K, polletno 5 K in štiriletno 2,50 K. Prodaja sevgorici v tobakarni Schwarz v Šolskih ulicah, Jellersitz v Nunskeh ulicah in Leban na Verdijevem tekališču po 8 vin.

GORICA

Izdajatelj in odgovorni urednik Anton Bavčar.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. L. Lukežič).

Brez zavijanja in laganja ne gre.

Naši čitalci so menda že do kosti prepričani, da je bila naša vol. reforma tržaški „Edinost“ le pretveza, le sredstvo, s katerim je hotela našo stranko obglasiti ter s tem naši „liberalni“, svoji dragi zaveznici, zopet razpihati ogenj življenja, ki je tik pred minolimi deželnozborškimi volitvami viselo že v popolni agoniji. Tej tendenci je moralno naravno slediti prizadevanje: 1. kolikor mogoče črno naslikati vol. reformo kot narodno katastrofo, kot nesrečo, ki se ne da nikdar več popraviti; 2. nalagati javno mnenje, da so to nesrečo zakrivili edino le naši poslanci in sicer iz kakih skrivnih, umazano sebičnih in vse drugo nego rodojubnih vzrokov; 3. naslikati naše tri liberalne poslance kot vzor ljudstva zastopstva, ki so poganjali samega hrenenja, da bi bili odvrnili to narodno „nesrečo“ in so trpeli muke narodnega mučeništva, ko se videli, da so jim bile vezane roke, ko so „izdajali“ naši poslanci naš narod Lahom.

Čez to zadajo točko „Edinostin“ računov je pa napravil mogočno črto naš članek, kateri sporoča dejstva, ki so se vršila na dan sklepanja vol. reforme tik pred deželnozborško sejo, in slika popolno nebriznost lib. poslanske trojice celih štirinajst dni, od kar so v zbornici ozi sami g asovali za predlog, naj dež. odbor nemudoma izdela načrt, novega dež. vol. reda. Naših dokazov za to lib. poslansko neodpustno nemarnost, katera — mimo grede rečeno — „Edinost“ prav srčno jezi, ne more spraviti s svets, zato je pa skuša zakriti z učenimi doktrinami o principu, pravilih, običajih parlamentarnega življenja, na kar da smo mi napravili toliko držnih atentatov s svojo resnično razložbo liberalnih resničnih dejanj, ali. pravzaprav nedajan. Vse te cene doktrine so morda pobožni bralci „Edinosti“ čitali z velikim oboževanjem svoje „učene“ preročinje, ali mi moramo te „svitke gradove zidane v oblake“ pahniti tja, kamor spadajo — med staro šaro „Edinostin“ fraz. Pa čujmo, kako nas hoče „Ed.“ učiti. Osa modruje: „Temeljni princip parlamentarnega in političnega življenja je, da vodi akcijo tista skupina, ki je v večini, ki se pogaja in ki mora zato tudi nositi odgovornost. A če je ta akcija tolike važnosti, da potrebuje skupnega nastopa, je večini v dolžnost, da stopi v kontakt z manjšino in da jo pritegne k skupni akciji“...

Tako „Edinost“. Lepe besede in tudi pravične, ali za našo pravdo brezpredmetne. Po domače rečeno: pristojajo sem teko, kakor kravi sedlo. Draga prijateljica postavila si svoj učeni nauk na krivo premiso; ta akcija, če tudi toli važna, ni potrebovala „skupnega nastopa“: zvršili so jo lahko sami naši poslanci, ali pa sama liberalna. In v očigled temu prav ne vemo, kaka dolžnost naj bi bila našim poslancem, da bi bili pritegnili liberalno dvojico k skupni akciji! Ali naj en dr. Gregorčič išče „političnega sveta pri enem Lojzetu Štreklju! In če sta bila lib. poslance še taki pol. kapaciteti — o čemer pa vrabcu na goriških strehah prav nič ne činkajo — bila sta vendar pol. nasprotnika, ki ne presojata politike le z drugega staliča, ampak svoje stališče uravnavaata

lišču naših poslancev. Predlogi in načrti takih pol. sotrudnikov se najbolje zrcalijo, v Virgilovem izreku: Timeo Danaos et dona ferentes. In ravno ta izrek uvaževati je bila v tem posebnem slučaju našim poslancem dolžnost, altročè „Edinostin“ „temeljni princip parlamentarnega in političnega življenja!“ Postopanje lib. poslancev se da tolmačiti kot posledica dveh nagibov: ali sta tako čudno postopala iz nevednosti, nezmožnosti, zabitosi; ali pa sta preračunjeno ravnala in namenoma čakala, da sežejo naši poslanci za njiju po kostanj v žrjavico, t. j. da preprečijo vol. reformo. S tem seveda bi bili prevzeli naši nase vso odgovornost, in liberalna poslance bi se bila lepo izmuznila, tako da bi jima ne bilo treba pokazati, ne da sta za vol. reformo, ne proti njej. Na ta način bi ne bila prejudicirala poznejšemu stališču svoje stranke napram vol. reformi. Faktum je, da sta do zadnjega paragrafa pričakovala preprečenje od naše strani. In še le zdaj, ko je dr. Treo uvidel, da naši nočeo prevzeti odgovornosti preprečenja, še le zdaj je vstal in predlagal, naj se zak. načrt odkaže odsek. Ker pa poslovnik po sprejetju posamnih paragrafov takega predloga ne dopušča, so ga naši ignorirali, kakor da bi ne bil stavljén. Niso se hoteli smešiti, saj se je dovolj dr. Treo. On se je moral seveda — če ni ravnal iz nevednosti — tej žrtvi podvreči; kajti če ne, bi ne bila mogla vol. reforma koristiti njegovih strank. In to, edino to je bil moment, ki je vezal lib. pozornost na vol. reformo. Vprašanje, je li vol. reforma za Slovence dobra ali slaba, ni stalo našim liberalcem na prvem mestu, pač pa vprašanje: kako stališče zavzamejo „klerikalci“ proti vol. reformi? Po tem še le so hoteli liberalci urediti ocenjevanje vol. reforme, t. j. izkorisčanje za svojo stranko. To je bilo pa le mogoče, da so se postavili v nasprotstvo z našimi poslanci. Liberalna dvojica je imela torej le na to paziti, da zavzame stališče nasprotno naši delegaci. Ker so naši pri glasovanju o posamnih paragrafih obsedevali in s tem glasovali za načrt, sedela in čakala sta tudi liberalca in nolens volens tudi glasovala za načrt. To jima je moralno biti kajpada mučno, in to je bilo najbrže dr. Treotu povod; da je šel „iskat“ zak. načrt v dež. pisarno. Storil bi bil to lahko prej, ali pa vzel načrt iz rok tovariša Lojzeta, kateremu je že itak toliko pomagal kak star kalamon. In tako sta liberalna poslanca zvršila djanje grozne kolotocije: glasovala sta posamezno za vse paragrade zak. načrta, pri zadnjem branju pa en bloc soper zve paragrade.

To je, menimo, unicum v zgodovini parlamentarnega življenja! In na mestu, da se nam „Edinost“ usiljuje za učiteljico parlamentarnega principa z nauki, ki so v tem slučaju prava pest na človeško oko, naj raje natoči enkrat svojim bralcem čistega vina in pove, kako smešno-žalostno ulogó je igrala slov. lib. delegacija ob sklepanju naše vol. reforme. Da smo ji mi očitali desorientacijo, je bilo pač najmileje, kar smo ji mogli očitati, in spričevalo „drznega čela“ naj ohrani „Edinost“ zase na račan vseh laži, s katerimi skuša prikrivati blamažo lib. posl. dvojice.

Da smo si mi dovolili malo „zafrakcije“ s to blamirano lib. delegacijo, je

pravila parlamentarnega življenja in na običaje v vseh parlamentih sveta. Ha, ha!

Ali je možno take poslance še resnimi smatrati? Ali ne zasuži tak poslanec, ki glasuje za to, da se preosnuje dež. vol. red, da se predloži dotični zak. načrt v najkrajšem času, ki torej v očigled kratkemu času zasedanja z uro v roki lahko pričakuje dotično predlaganje ki ima do tega predlaganja 14 dni časa, ki pa se v teh 14 dne za celo velevažno zadevo niti toliko ne pobriga, da bi dcema vprašal ali pogledal na pisalno mizo, ali mu je došel dotični zak. načrt*)... ali ne zasuži — pravimo — tak poslanec še vse drugega nego nekoliko „zafrakcije“! Da se „Edinost“ nad to načo „zafrakcijo“ v najresnejše gube nabrnega obzaza zgraža, da je jemlje grozno tragično, tiči pač vzrok v tem, da si hoče tako pomagati, ker ne more dejstev zanikati. Naj bi pa „Edinost“ posnemala nas, naj bi svoje čitatelje obveščala o naših argumentih, kakor mi svoje omenjeni, potem bi že videla, kako bi se ji ob tiskem „zgražanju“ smejal v obraz!

Dokazali smo s citatom iz „Edinosti same“, da je lani že osem dni po sprejetju vol. reforme pisala, da bi tudi po novem vol. redu mogli priti Slovenci do večine. Tega seveda ne more tajiti, ali črte, kako nerodno bi se hotela izmuzniti! Pravi, da je tako pisal njen grški dopisnik, torej da to ni njenem mnenje. Aha! torej mnenje „Edinostin“ dopisov ni tudi mnenje „Edinosti“ same! No, ta je lepa! Dopisnik v „Edinosti“ so torej nekaka država v državi! Raca na vodi! Časnikarska navada je menda, da se dopisniška snov, s katero se uredništvo ne zlaga, zavrača pod nadpis „poslano“, ali pa, če je ta snov splošne važnosti — in vol. reforma je menda taka, — da si zavaruje uredništvo svoje drugačno mnenje s svojo opombo ob koncu. Pri gorenjem citatu pa ni bilo vsega tega nič. Jasno je torej, da se hoče „Ed.“ izvleči iz zagate, kakor se je že enkrat hotela z znano izjavo okoliškega govornika, „da ne morejo tudi poslanci čudežev delati“. Ali tokrat jo primemo za besedo. Upamo, da ostane, sebi dosledno, da bode mož-beseda. Mi hočemo, da nam „Ed.“ poda dokaz, da njeni dopisniki izražajo lahko uredništvo popolnoma nasprotno mnenje kakor dopisnik gorenjega citata in da uredništvo nao to niti z besedico ne reagira. Za tak dokaz je potrebno, da uredništvo da prostora „dopisu z Goriškega“ „o vol. reformi“ in sicer v takem obsegu, kot ga je imel oni dopis „Po zasedanju dež. zборa goriškega“. Ta dopis ji pošljemo mi. V njem se postavimo na njej manj nasprotno stališče nego oni dopisnik. Mi se ne postavimo na stališče, da bi uteg-

*) Lojalni smo toliko, da sprejmemo za resnico dotičnega poslance trditev, da ni prej zak. načrta; to pa še ne dokazuje, da mu ga ni poslala dež. pisarna na dom istočasno kakor vsem drugim poslancem. Logično se ne da nad tem dvomiti; kajti če se je že dostavil ostalima lib. poslancema načrt — in da bi ga ne bil prijet, ni nobeden od njiju trdil — se pač ne da sklepali, da ga pisarna enemu lib. poslancu ni poslala, ker bi bi bila hotela do zadnjega hipohraniti v nevednosti o predlogi vol. reforme vse tri lib. poslance. In vendar nič drugega nego to in pa še kakor nekak skriveni pakt med našimi in laškimi poslanci bi botela „Edinost“ v svoji zlobnosti sugerirati svojim čitalcem!! — No, če „Edinost“ vkljub temu brezsramno trdi, da dež. pisarnica ni dostavila lib. poslancem (torej nobenemu) zak. načrta, je zopet infamma laž, ka-

Uredništvo in upravljanje se nahaja v „Narodni tiskarni“, ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglašate in naročnino pa na upravljanje „Gorice“. Oglaši se računijo po peti vrsti in sicer ako se tiskajo 1-krat po 14 vin., 2-krat po 12 vin., 3-krat po 10 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

nili priti po novem vol. redu Slovenci do večine, ampak dokažemo, da je novi vol. red boljši od prejšnjega in da boljšega za zdaj slov. delegacija ni mogla priboriti. Če „Ed.“ ne brije norcev iz svojih čitateljev in iz vse javnosti, se temu pozivu odzove. — Kako se počuti „miška“ v pasti, kaj?

Preidemo slednjič k dnevnemu jutru na vseh poljih, dr. Tumi. Mi smo „Ed.“ grajali, da nima niti ene žal besedice za tega „šviga-švaga“, če tudi je grdo zanemaril poslansko dolžnost, ker ni prišel niti k seji volilne reforme. Pa glejte šmenta, niti na to nam ne more odgovoriti brez laži. Pravi namreč, da ji podtikamo, kakor da bi ona opravičevala dr. Tuma. Med opravičevanjem in negrajanjem je menda rasliks, in v tem slučaju velika razliks. Mi smo očitali „Ed.“ zadnje in niti z besedico ne prvega. Nej le prečita že enkrat dotični načlanek (5. maja t. l.) in naj nam dokaže, da ni zopet lagala. In na podlagi te laži nam še očita „drzno insinuacijo“. Ali ni to višek infamnosti! „Mi nismo“ — pravi — „nič branili, nič opravičevali, ampak smo le konstatirali dejstvo“. Ali nismo mi v načelu članku (34. vrsta) ravno to rekli, namreč: ... „Ed.“ nedolžno konstatira: „post. Tuma ni bil navzoč“! Danes še dostavljamo: Ali je pa tako suho konstatiranje v očigled divjanja zoper naše poslance djanje pravčnosti, nepristranosti? Zakaj ni „Ed.“ tudi o naših poslancih „le konstatirala“: da so glasovali za vol. reformo? Zakaj jih jih je psovala z vsem najhujšim, celo z izdajicami, ko so vendar storili v polni meri svojo dolžnost in glasovali za vol. red, ki je boljši od prejšnjega, dočim dr. Tuma svoje dolžnosti ni nadredil. Ali „Edinost“ že res ne more v tej pravdi niti z mesta brez laži?

Dopisi.

Podmelec. — Prosim, sl. uredništvo, da se — resnici na ljubo — izpolni moj dopis v „Gorici“ od 12. maja t. l. v tem smislu, da se v dopisu omenjeni gostilničar radi kršenja policijske ure ni zagovarjal pri glavarstvu, temveč pred orožniki, z besedami: „G. nadučitelj je tega kriv! — Jaz se ga nisem upal ven vreči kakor navadnega pivca“. — Bistveno ostane torej dopis neizpomenjen.

G. nadučitelju in tovarišem pa še povem, da nisem bil še nikdar tako prepričan, da prav „krmim farni voz“, kakor, odkar so me začeli nadučitelj in njegovi napadači po liberalnih časniki. Hvala liberalcem je katoliškemu duhovniku največja nezaupnica! — Zato me zelo veseli, da me liberalci ne marajo in da so se celo bali, da si kupim cilinder in pojdem v parlament pomagat Štreklju ministre iskat po gospodski zbornici, trtne uši ubijat in prosit Krasavecem dežja.

Kaj mi pa moreajo? — Nič mi ne morejo... zdražbarji vse! Ne dam se... ne vdam se... naprej!

V Podmelcu, dne 16. maja 1908.

Kovačič Ivan,
čupnik.

Komentarja sploh ni treba! Kdor pozna razmere in celo v izkazn navedene prosilce — resnične, izmišljene in podtaknjene — postane mu takoj jasno, kako se je ravnalo. Izkaz in njegove opazke pričajo, da so v nekaterih družinah vpisani vsi udje družine — (glej župan!), — drugi spet po dvakrat, vpisani so tudi otroci. Zakaj in kako se je to zgodilo? Na to vprašanje nam odgovarja tržaški „Delavski list“ z dne 17/4 1908 št. 16, ki pravi v dopisu iz Gorjanskega pri Komnu doslovno:

Župan Švara (NB! biti mora Štolfa) je priznal, da to, kar je naredil, ni poštano, toda reklo je, da je ravnal tako na ukaz liberalnega deželnozborskega poslanca g. Jožefa Štreklja!!!

Župan sam naj ima priliko dokazati to, če je res kar piše „Delavski list“. Mi se ne bomo s temi umazanstmi še posebej pečali. Za nas je stvar itak dovolj jasna in za bralce tudi.

„Delavski list“ piše, da je gorjanski župan zagrizen „klerikalec“. Vsakomur je pač jasno, kakšen „klerikalec“ je gorjanski župan, če pogledamo nazaj na izid drž. volitev. Tedaj je Štrekelj ravno vsled županove agitacije dobil v Gorjanskem 134 glasov, Laharnar pa le 24.

Letos pri deželnih volitvah je bil gorjanski župan zoper Štreklja in njegovo stranko. Zakaj, ne vemo. Če se je sprij s Štrekljem, zato še ni klerikalec, saj se je tudi Gabršček sprij s Tumo in Treo z Gilčvertom in vendar zato ni še noben od teh „klerikalec“.

Prihodnji pa pride na vrsto neki drugi nad vse „dični župan“ iz komenske okolice.

Novice.

Desetletnica „Slov. kat. del. društva“. Veliko slavnost priredi dne 24. maja 1908 ob 4½ pop. v dvorani „Central“ v Gorici ob priliki svoje desetletnice „Slov. kat. del. društvo“ ob sodelovanju društva „Skalnica“. Vspored: 1. Slavnostni govor. 2. „K desetletnici“. Mešan zbor. Ugl. Iv. Kokošar. 3. „Delavska pesem“. Deklamacija. 4. „Natojih tleh“. Samospiev. Ugl. Anton Nedved. 5. „Pozdrav“. Valček: V...č. Udarja tamb. zbor. 6. „Potujoča torta“, * Šiloigra v dveh dejanjih. 7. „Pozdrav Mariji“. Ženski zbor. Ugl. Anton Foester. 8. „Znamenje“. Zložil S. Gregorčič. Deklamacija. 9. „Siroti“. Moški zbor z altom solo. Ugl. Ant. Hajdrih. 10. Potpourri iz opere „La Traviata“, G. Verdi. Udarja tamburaški sekret. 11. Venček narodnih pesmi. Mešan zbor. Četvero-, petero- in šesteroglasno. Upravil Iv. Kokošar. Mej posameznimi točkami pozdravni govor odposlancev bratskih društev. Vstopnina in sedež v prvih vrstah 1 K; vstopnina in sedež v ostalih vrstah 60 v; vstopnina brez sedeža 30 v. Vstopnice se prodajajo v društvenih prostorih v Semeniški ulici 16; na dan veselice popoludne pa pred uhodom v dvorano.

Narodna del. organizacija je sklicala za nedeljo shod v Ajdovščino. „Edinstvo“ piše nekaj o 600 zborovalcih. Resnica pa je, da v Bratinovodvorano, kjer se je shod vrnil, gre komaj 300—400 ljudi. In več jih tudi ni bilo. Mandič in Jaklič sta govorila o vseh mogočih rečeh; le o delavskem vprašanju ne. Pravila sta, da ima „N.D. O.“ zelo — široka usta, ne, široko srce, v katerem je prostora za vsakega liberalca, socialista, brezverca in katoličana. Na kak način bodo pomagali delavstvu, sledi iz tega: V odboru so izvolili 8 mož in sicer: 1. agenta banke „Savije“ in posestnika v Šturiyah Daniela Šapla; 2. velezačnjega šurskega krčmarja Rayerja; 3. šurskega krčmarja Budihno; 4. kavarnarja in krčmarja Hrovata v Ajdovščini; 5. urarja Vadnala; 6. miz. mojstra Valiča; 7. posestnika Kovača iz Lokavca; 8. želez. delavca Beltramia. Ta je edini delavec v odboru. Iz tovarne niso vzeli niti enega delavca! In to naj bo delavska organizacija?

Nov televadni odsek se je v nedeljo popoldne ustanovil v Mirnu. S. K. S. Z. je zastopal tov. Medvešček iz Gorice, ki je govoril kako lepo o pomenu televadbe. Govoril je tudi tov. Kukoviča iz Podgorje. Pristopilo je takoj nad 40 članov. Nazdar!

Nova kmečka posojilnica. Na Kamnem pri Kobaridu so ustanovili preteklo nedeljo novo raftezensko posojilnico, ki obsega vikariat Kamno in katalstralno občino Volarje. Prvo načelstvo kamenske kmečke posojilnice obstaja iz p. n. g.: Janez Berginc, Kamno 26 kot načelnika in odbornik: Janez Berginc 30, Izaija Božič, vikar, Alojz Ivančič 40, Andrej Maligoj 32. V nadzorstvu posojilnice so: načelnik Anton Smrekar 52, Franc Eon-Kofol 54, Franc Kragelj 9 in Andrej Sovdat iz Volarjev 1. Predaval je S. Premrou, vodja „Goriške zvezze“. Posojilnica prične v kratkem poslovali.

Posvetovanje zaupnikov ajdovske „Kmečke zvezze“ je bilo v nedeljo na Goričici. Posvetovanja se je udeležilo poleg odbornikov mnogo drugih zanjeni-

kov iz celega okraja. Na dnevnem redu so bile važne stvari.

Dva Mermolja sta v nedeljo dopoludne v Dobravljah, popoldne v Selu razlagala evangelij agrarcev. Ta dva Mermolja sta: vrtojbenki in dobravski. Radovedni smo, če sta kaj omenjala o delu za kmeta s pomočjo ameriških trt na Krasu; ali sta se morda omejila le na delovanje vinarskega društva v Vel. Žabljah. Oboje priča o veliki liberalno-agrarni ljubezni do kmeta.

Čufutski list. — Znano je, da „Slov. Narod“ rad priobčuje oglase nemško-nacionalnih in čufutskih tvrdk, katerim je celo večkrat očiten namen, da opeharijo občinstvo, ki jim gre na lim, a še lepše čufutstvo je kar dela „Soča“. V njej vidimo oglas nekega hamburškega čufutskega bančnega zavoda z značilnim imenom Samuel Hecksher, v katerem se vabi občinstvo k nakupovanju SREČK neke nemške razredne loterije, ki je v Avstriji prepovedana, in se lastniki srečk, ako izvezanje finančna oblast, poleg tega, da se jim odvzamejo srečke, še občutno kaznijo. „Soča“ torej naravnost zapeljuje občinstvo k krščiti obstoječih postav in je tako spravila v nesrečo. Torej vsega priporočila vreden list, prav takšen, kakoršne oglase priobčuje!

Križnič pogorel. Z ozirom na na popravek g. dr. Zieglerja, ki smo ga priobčili v sobotni številki, priobčujemo danes pismeno razsodbo, s katero se oproščata gg. Zega in Malnič. Razsodba se glasi:

U 17/8/13.

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja I.

C. kr. okrajna sodnija v Kanalu je o obtožbi Antona Križniča-s, župana v Kanalu, zoper Henrika Malnič in Mihaela Zega, posestnika v Kanalu, radi prestopka zoper varnost časti, v navzočnosti zasebnega obtožitelja Antona Križnič, njegovega zastopnika odvetnika dr. Alojzija Franko-ta, prostih obtožencev osebno in njunega branitelja odvetnika dr. Henrika Tuma, na podlagi danes dognane razprave, po predlogu zasebnega obtožitelja, naj se obtoženca radi prestopka po § 488 k. z. razsodila tako-le:

1. Henrik Malnič pok. Fran in Orielle roj. Sandrini, rojen v Kanalu dne 4. II. 1865, tam pristojen, kat. vere, samec, posetnik in upok. carinski oficijal, premožen, nekaznovan in

2. Michael Zega pok. Mihaela in pok. Marije roj. Budin, rojen v Skopem 25. II. 1852, pristojen v Kanalu, kat. vere, oženjen, posestnik in upok. učitelj, premožen, nekaznovan se v zmislu § 259 k. p. r. o pravčata obtožbe radi prestopka po § 488. k. z. ker stabilna v raznih občinskih sejah v Kanalu posebno pa v seji z dne 28. 12. 1907 trdila, da ima zasebni obtožitelj posebno pogodbo, vsled česar je občina kanalska škodovana v svojem imetu. Razlogi.

Podatki razprave so dokazali, da se je v občinski seji z dne 2. marca 1905 dovolilo adaptacije pri kanalski vojašnici, pa s pogojem, da zneseck istih ne presegava svote 14000 K od katerih pripade na občino 10.000 kron, ter da so se pozneje razvila še nadaljnja potrebna dela v znesku približno 9000 K.

Ko so o tem izvedeli starešini, med katerimi sta bila tudi današnja obtoženca, pričelo se je v občinskih sejah zahtevati od župana, današnjega obtožitelja, pojasnila o tej zadevi, hkrat zahtevali so starešine npravljitev določnih novih.

Obtožitelj predlaga tedaj obsoditev obtožencev radi prestopka zoper varnost časti, češ, da sta ga obtoženca s trditvijo, da ima on posebno pogodbo s tvrdko Jona, ter z zahtevo predložitve dotičnih pogodb kakor tudi s trditvijo, da je občino s tem škodoval, obdolžila nepoštenega dejanja, ter da se je ta-le obdolžitev osobito zgodila pri seji z dne 28. 12. 1907 l.

Dokazano je bilo po izpovedbah prič: Josipa Gorjup in Andreja Tomažič, da je obtoženec Malnič pri seji z dne 28. 12. 1907 res v tem zmislu govoril, in po izpovedbi priče Valentina Kofol, da se je obtoženec Zega približno sredi januarja t. l. napram njemu ravno tako izrazil.

Izvira pa iz izpovedb mnogoštevilno zaslišanih prič, da nista samo obtoženca v tem zmislu nastopala proti županu, današnjemu obtožitelju, temveč da je večina starešin isto trdila, ter da je bila večina občinskega sveta mnenja, da je občino smatrati škodovano za dodatna dela pri vojašnici.

Z ozirom na to, da je obtožitelj sam priznal, da so ta dodatna dela presegala proračun za približnih 10.000 K in na okolnost, da ni nikoli priskrbel obtožitelj starešinstvu natančnih pojasnil o tej zadevi in da je moralno imeti starešinstvo vsled tega najbrže prepričanje, da bi morala po dodatnih delih biti občina obremenjena in vsled tega škodovana, kakor tudi z ozirom na druge podatke razprave, ni mogel sodnik razviditi v opetovanih izrazih obtožencev nomena istih predbacivati obtožitelju kako nepošteno dejanje, temveč le namen opozoriti obtožitelja na neprevidno ali nekorakto njegove ravnanje in radi istega, obtožitelja kot glavarja občine strogo posvariti. Ker nadalje ni dvoma, da sta se obtoženca ne le opravičena, temveč kot zastopnika občine primorana čutila, zahtevati, od župana natančna pojasnila o zadevi, za občino tako važni, ni mogel sodnik razvideti iz besed obtožencev značaja razdaljitev, temveč le značaj kritike — če tudi je bila ta precej ostro izražena. —

Kar se tiče trditve obtožitelja, da je bil prisiljen vložiti obtožbo vsled zahteve starešinstva, njima ista nobenega posebnega pomena. Nasprotno bilo je dokazano po procesualnih podatkih in posebno po izpovedbi priče Franca Gorjup, da se starešine sploh zahtevalo, da se vloži tožba v svrhu, da se ugotovi, komu pripade dolžnost plačati stroške spornih del, nikakor pa ni izrecno zahtevalo, da postopa župan kazenskim potom sploh in posebnej proti današnjima obtožencema.

Ker se tedaj ni smatralo obstoječimi in concreto objektivne značaje prestopka po § 488. k. z., bilo je brez drugače preglasiti oprostilno sodbo.

C. kr. okrajno sodišče v Kanalu odd. I.

dne, 2. maja 1908.

Dr. Ziegler.

Tako razsodba. V razsodbi se torej glasi, da sta imela obtoženca namen župana Križniča radi njegovega ravnanja strogo posvariti. Na tem mestu je rabil sodnik pri ustni razsodbi besedo *grajati*. Pridružil se je tudi sam naziraju obtožencev, češ da župan res ni ravnal korektno in pravilno. V oni notici smo izrecno povdargali, da je g. sodnik govoril le v tem smislu in ne ravno s tem besedami: Da pa je govoril res v označenem smislu, nam je dokaz razsodba, ki smo jo priobčili, samo, da je tu iznenašna beseda ornat.

— V Biljah je priredilo ondotno izobraževalno društvo v nedeljo popoldne predavanje s samopomoči delavskih stanov.

— Kat. delavsko društvo v Mirnu je imelo v nedeljo izredni občni zbor, na katerem se je sklepal o premembri pravil. Govoril je med drugimi dr. Dermastia. Predsedoval je tov. Spacapan.

— Predavanje v Avčah. — Avško S. K. izobraževalno društvo je priredilo v nedeljo ob 7 h zvečer lepo skriptično predavanje. Slike iz Benetk in Rima je lepo razlagal dr. Capuder. Povest o Robinzonu pa je na slikah razložil Fr. Kremžar. Šaljive slike na koncu so vzbudile mnogo smeha. Društvo ima mnogo članov, priden odbor in lepe prostore. — Vremu društvu klicemo: le naprej!

— Velika nesreča. — V nedeljo je bilo v Logu pri Bovcu strelenje v tarčo. Ko so se zvečer bovški gostjevrali na vozu domov, sta se konja splašila. Dva njih sta se hotela rešiti s tem, da sta skočila z voza. Ali oba v svojo nesrečo: kovački mojster Fran Fon si je zlomil nogo, dočim je sedlar Miroslav Brinjevec padel tako nesrečno, da je še v isti noči umrl. Oba ponesrečenca imata še male otroke kar dela slučaj z Brinjem, če posebno tragičen.

— Strašna nesreča v Gorici. V soboto zjutraj so dobili ob železniškem tiru na poti proti pokopališču strašno razmesarjeno truplo; desna noge in desna roka sta bili popolnoma odtrgnani od telesa, glava vsa razbita, ob tim so bili kosi mesa in možgan. Ponesrečeni je 34letni železniški delavec Franc Batič iz Šempasa. Šel je ponoski z Živinskega trga domov skozi tunnel pod kostanjeviškim samostanom, kar ga je ujel tovarni vlak, vlekel s seboj in razmesaril. Batič zapušča ženo in otroke.

— Prva narodna dirka. Piše se nam: Opozorjamo na 1. narodno dirko, katero „priredita kolesarsko društvo“ v Gorica“ in tržaško kolesarsko društvo „Balkan“ iz Trsta dne 8. junija 1908 na binkoštni pondeljek na goriškem dirkališču (Velodromo). Na vsporedu bo peškojs, dirka s kolesi, petje, godba, srečkanje, šaljiva pošta, nastopamerikanskih kolesarjev in umetni ogaji. Pokončanem vsporedu prosta zabava s plesom na dveh plešiščih.

Zahajevajte povsodi všigalice „Slov. krščansko-socialne svese“ v prid obmejnem Slovencem!

— Izredno debele šparglje je pridelal baron Bianchi v Rubijah. 7 špargljev tehta 1 kg.

— Prvi čebelni roj. Piše se nam: Prvega roja ni imel, kakor je bilo poročano v zadnji številki, g. Josip Faganai, cerkvenik v Oseku in sicer dne 10. maja t. l., ampak imel ga je že 7. maja gosp. Franc Vuk, krčmar in cerkvenik v Sovodnjah.

— Kdo je imel prvi čebelni roj. Iz Šmarj: Na objavo „Prvi čebelni roj“ je imel čebelar g. Josip Faganai, cerkvenik v Oseku dne 10. maja sporočani, da sem imel jaz do 9. maja že pet rojev, prvega 4. maja, drugega 5. maja, tretjega 7. maja, in 9. maja kar dva zaporedoma, šestega 12. maja od tedaj pa pričakujem vsak dan novih.

Francišek Kranjec, župnik.

— Odbor uradniškega konsumnega društva v Gorici je sklenil v

Kako se dela za kmeta?

V zadnji številki smo pokazali javnosti delovanje ljudskega učitelja — sedaj dež. poslanca, Jožeta Štrekelj. Vsakdo si more misliti, kako „velik priatelj“ kmetov mora biti ta liberalni učitelj in poslanec, Jože Štrekelj, ki dela z največjimi reveži ravno tako kakor s premožnejšimi kmeti, kakor dokazuje izkaz na c. kr. namest. v Trstu z dne 18.12.1907.

Da pa pojasnimo to Štreklovega „ljubezen do kmeta“, priobčimo danes izkaz prosilcev amerikanskih trt v občini Gorjansko ter dodamo v ta namen nekaj opazk in en stavek iz „Delavskega lista“ z dne 17.4.1908 št. 16.

Izkaz prosilcev v občini Gorjansko za amerikanske trte iz drž. zalog leta 1908.

Tek. štev.	Ime prosilčeve	Stanovališče	PROSIL				DOBIL				NAŠE OPAZKE	
			Riparija		Montikola		Riparija		Montikola			
			kolči	bilfe	kolči	bilfe	kolči	bilfe	kolči	bilfe		
1	Petelin Friderik	Gorjansko 4	—	—	500	1000	—	—	400	100	Teh 400, oz. 100 trt je dobil brezplačno.	
2	Štolfa Mihail	" 67	—	—	1000	500	—	—	400	100	Teh 400, oz. 100 trt je dobil brezplačno.	
3	Suban Josip	" 18	—	—	200	300	—	—	200	100	Ta prosilec trt ne rabi iz enostavnega vzroka, ker biva v Aleksandriji.	
4	Lozej Josip	Ivanjigrad 8	—	—	1000	500	—	—	1000	200	Dobil proti plačilu.	
5	Lozej Karol	"	—	—	500	1000	—	—	400	100	Dobil brezplačno.	
6	Dugulin Ivan	Gorjansko 58	—	—	500	300	—	—	400	100	Dobil brezplačno.	
7	Uršič Janez	" 71	—	—	1000	500	—	—	400	100	Dobil brezplačno.	
8	Štrekelj Dominik	" 61	—	—	1000	500	—	—	400	100	Dobil brezplačno.	
9	Kosmina Andrej	" 76	—	—	500	300	—	—	400	100	Dobil brezplačno.	
10	Hočevan Anton	" 72	—	—	500	500	—	—	1000	200	Ta je dobil le 200 kolči in 100 bilf. Ta ni dobil ničesar.	
11	Hočevan Janez	" 51	—	—	600	200	—	—	400	100	Dobil.	
12	Metljak Iosip	" 5	—	—	600	500	—	—	400	100	Tega prosilca ni na tej številki.	
13	Susteršič Valentin	" 65	—	—	500	300	—	—	400	100	Dobil je le 100 kolči in 100 bilf.	
14	Kavčič Anton	" 34	—	—	500	500	—	—	400	100	Dobil.	
15	Kosmina Josip	" 2	—	—	500	250	—	—	400	100	Dobil.	
16	Petelin Ivan	" 7	—	—	300	400	—	—	300	100	Dobil.	
17	Hočevan Anton	" 62	—	—	300	300	—	—	300	100	Tega dom je v Gorjanskem in ne v Ivanjigradu. To je že njegovo drugo naročilo. Prvo naročilo je pod št. 3. Josip Suban ne rabi nobene trte, ker ga ni doma, ampak prebiva sedaj v Aleksandriji.	
18	Rudež Franc	" 12	—	—	800	800	—	—	400	100	Dobil.	
19	Štrekelj Josip	" 56	—	—	400	400	—	—	400	100	Dobil.	
20	Božič Franc	" 41	—	—	400	500	—	—	400	100	Dobil.	
21	Pipan Mihail	" 38	—	—	200	200	—	—	200	100	Dobil.	
22	Pangos Josip	" 40	—	—	200	100	—	—	200	100	Dobil proti plačilu. Prosilec je 16 letni županov brat. Hišna številka je napačna.	
23	Metljak Valentin	" 94	—	—	300	200	—	—	300	100	Dobil proti plačilu 2800.	
24	Godnič Amalija	" 43	—	—	300	300	—	—	300	100	To je drugi mladoletni županov brat.	
25	Uršič France	" 63	—	—	500	500	—	—	400	100	To je desetletni županov pastir.	
26	Vičič Edvard	" 68	—	—	200	200	—	—	200	100	To je občinski čuvaj, ki je dobil proti plačilu 400 kolči in 100 bilf. Teh 400 kolči in 100 bilf je dobila brezplačno Štolfa Al. žup. žena.	
27	Božič Alojz	" 42	—	—	4500	—	—	—	2000	—	Ta „naročnik“ je 5 letni sinček Jožeta Suban, ki se v tem izkazu nahaja že dvakrat in ki je sedaj v Aleksandriji.	
28	Božič Janez	" 39	—	—	500	200	—	—	400	100	Ta vdova ni prejela nobene trte.	
29	Mržek Alojz	" 23	—	—	500	200	—	—	400	100	Karol Petelin je mladoletni hlapец vdove Iv. Godnič, ki se nahaja pod št. 59 v tem izkazu.	
30	Pernarčič Ivan	" 48	—	—	500	300	—	—	400	100	Ni dobil nič.	
31	Kosovelj Franc	Ivanjigrad 33	—	—	4500	—	—	—	2000	—	Ta ni posestnik, ne domačin.	
32	Tavčer Josip	" 44	—	—	500	200	—	—	400	100	Ta ni gospodar te hišne številke.	
33	Tavčer Janez	" 30	—	—	500	200	—	—	400	100	Ta ni dobil ničesar.	
34	Adamič Jožef	" 22	—	—	500	200	—	—	400	100	Ta, ki je zaznamovan na posebnem izkazu ni ničesar dobil, ničesar naročil, ničesar dobil.	
35	Suban Jožef	" 18	—	—	500	500	—	—	400	100	Ta je naročil, a nič dobil.	
36	Stepančič Josip	" 28	—	—	300	300	—	—	300	100	Ta ni ničesar naročil, ne dobil.	
37	Kosovelj Josip	" 32	—	—	1000	500	—	—	400	100	Ni dobil ničesar.	
38	Tavčar Josip	" 26	—	—	1000	600	—	—	400	100	Ni dobil ničesar.	
39	Lozej Anton	" 7	—	—	1000	200	—	—	400	100	Dobil le 400 kolči in 100 bilf.	
40	Lozej Franc	" 45	—	—	1000	500	—	—	400	100	Nič naročil, nič dobil.	
41	Štolfa Franc	Gorjansko 7	—	—	4500	—	—	—	2000	—	Ni dobil ničesar.	
42	Kosovelj Anton	" 13	—	—	250	250	—	—	250	100	Ta je čudno, ker je Štolfa Al. žup. žena.	
43	Furlan Anton	" 2	—	—	1000	100	—	—	400	100	Dobil proti plačilu 400 kolči in 100 bilf.	
44	Kosmina Janez	" 33	—	—	500	200	—	—	400	100	Ta je čudno, ker je Štolfa Al. žup. žena.	
45	Čotar Janez	" 28	—	—	200	400	—	—	200	100	Dobil proti plačilu 400 kolči in 100 bilf.	
46	Colja Franc	" 49	—	—	400	200	—	—	400	100	Ta je čudno, ker je Štolfa Al. žup. žena.	
47	Štrekelj Ludvik	" 85	1000	—	1000	1000	400	—	400	100	Ta je čudno, ker je Štolfa Al. žup. žena.	
48	Švara Valentin	" 87	—	—	3000	—	—	—	2000	—	Ta je čudno, ker je Štolfa Al. žup. žena.	
49	Colja France	" 50	—	—	1000	200	—	—	400	100	Ta je čudno, ker je Štolfa Al. žup. žena.	
50	Stantič Franc	" 16	—	—	500	300	—	—	500	300	Ta je čudno, ker je Štolfa Al. žup. žena.	
51	Suban Franc	" 26	—	—	300	300	—	—	300	100	Ta je čudno, ker je Štolfa Al. žup. žena.	
52	Uršič Franc	" 75	—	—	200	300	—	—	200	100	Ta je čudno, ker je Štolfa Al. žup. žena.	
53	Blažič Josip	" 92	—	—	4500	250	—	—	2000	250	Ta je čudno, ker je Štolfa Al. žup. žena.	
54	Štolfa Angelj	" 76	—	—	4500	—	—	—	2000	—	Ta je čudno, ker je Štolfa Al. žup. žena.	
55	Kralj Tinče	" 77	—	—	4500	200	—	—	2000	—	Ta je čudno, ker je Štolfa Al. žup. žena.	
56	Suban Franc	" 101	—	—	4500	100	—	—	2000	—	Ta je čudno, ker je Štolfa Al. žup. žena.	
57	Štolfa Alojzija	" 67	—	—	1000	300	—	—	400	100	Ta je čudno, ker je Štolfa Al. žup. žena.	
58	Suban Ludvig	" 18	—	—	4500	100	—	—	2000	—	Ta je čudno, ker je Štolfa Al. žup. žena.	
59	Godnič Ivana, vdova	" 66	—	—	300	200	—	—	300	100	Ta je čudno, ker je Štolfa Al. žup. žena.	
60	Petelin Karol	" 66	—	—	4500	100	—	—	2000	—	Ta je čudno, ker je Štolfa Al. žup. žena.	
61	Kosmina Josip	" 30	—	—	4500	—	—	—	400	—	Ta je čudno, ker je Štolfa Al. žup. žena.	
62	Kocman Janez	Zagradec 34	—	—	1000	—	—	—	100			

skupni seji dne 16. t. m. da se skliče izvanredni občni zbor v pondeljek 28. maja t. l. v salonn hotela Angelo d'oro, o 8. uri zvečer. Dnevni red dopošlje se p. n. udom na dom.

d Zapuščina mačke. — V Wilkesbare v Ameriki je umrl pred več leti neki mož, ki je zapustil dve mački in dočil v oporoki, da naj porabijo obresti 40.000 fr. za prehranitev mačk. Nedavno je pa poginila mačka "Pinkie" in njena "sestra" "Blakie" je vživala sama vse obresti. Zdaj je pa kljub skrbni postrežbi poginila tudi "Blackie" in dobi premoženje ona oseba, ki je skrbela za mački.

Loterijske številke.

16. maja.

Dunaj	49	54	67	8	21
Gradec	13	43	42	65	15

Odlkovana
mizarska
delavnica s strojevimi obratom
GORICA
Tržaška ulica 18 -

ANT. ČERNIGOJ

izdeluje:

Za stavbe:	Za sobe:	Za cerkve:
Vrata	Omare	Altarje
okna	postelje	klopi
podove	mize	prižnice
stornice	umivalnike	pultti
pregraje	ponočne	klečalnike
i. t. d.	omarice	i. t. d.
	stolice	
	i. t. d.	

ZALOGA:
vsakovrstnih strugarskih izdelkov kakor: nog stehričev, važeve itd. — Vsakovrstnih rezbarskih izdelkov, kakor: cimirjev, podporje i. d.

Stroji na električno gonilno silo.

Fani Drašček,

zaloga šivalnih strojev
Gorica, Stolna ulica hiš. št. 2.

Prodaja
strojev tudi
na teden-
ske ali
mesečne
oboroke.

Stroji so
iz prvih
tovarn ter
najboljše
kakovosti.
Priporoča
se slavob-
činstvu.

Prva goriška tovarna umetnik umu umru ognjev

s strojnim obratom izdeluje: rakete, bengalične luči, rimske sveče, kolesa i. t. d. i. t. d.

Kot posebnost izdeluje papirnate topiche. Zlasti priporoča jubilejne trasparente v velikosti 120 cm × 200 cm s podobo cesarjevo; in 100 cm × 150 cm z monogramom.

Ferd. Makuc

pooblaščen in priznan pyrotehnik
Gorica, C. F. G. 34.

(Iz prijaznosti se sprejemajo naročila tudi v kavarni "Dogana" tik sodnijske palače.)

Epilepsija.

Kdor trpi na epilepsiji, bolezen sv. Valentina in na drugih sličnih boleznih, ta naj se obrne na privilegirano lekarno "Schwanen-Apotheke, Frankfurt A. M. Tam vzbodi tozadovno brošuro brezplačno.

Izvrstno pecivo

priporoča spoštovanim meščanom in okoličanom pekovski mojster

JAKOB BRATUŠ

v Gorici Šolska ulica št. 6.

V zalogi ima in prodaja moko prve vrste Maj dičevega mlina.

Ivan Bednarič
priporoča svojo
knjigoveznico
v Gorici

Tovarna kisa odlikovana na obrtni razstavi v Gorici l. 1900

FRANC KRALJ

Gorica, Kapucinska ulica št. 9 -
priporoča cenj. gg. trgovcem raznovrstnega kisa. Cene zmerne, postrežba točna in požetna.

V najem

se odda prostorna hiša v sredini trga Ajdovščina pod zelo ugodnimi pogoji. V hiši je že več let trgovina s pekarijo in žganje-točem, preskrbljena z vsemi pripravami. V prvem nadstropju so štiri sobe ktere se tudi eventualno naprej odda. — Poleg hiše je klet, hlev za živino, prostor za vozove in vrt.

Informacije daje g notar ARZUR LOKAR v Ajdovščini.

Anton Kuštrin,

trgovec v Gorici
Gosposka ulica št. 25

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo Santos, Sandomingo, Java, Cejlone, Portoriko itd. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu, istrsko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč ob $\frac{1}{2}$ kila in od enega funta. Testenine iz tvornice Žnidarski & Valenčič. Žvepljenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mlina iz Kranja in iz Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Rojaki!
kupujte narodni kolek
"Šolskega Doma".

Št. 467

Razglas.

"Goriško kmetijsko društvo" v Gorici bode razdeljevalo brezplačno mrjasce in presice čiste velike jurširske pasme kmetovalcem na deželi v svrhu, da se zboljša domače pleme.

Tozadovne nekolekovane prošnje je vložiti pri tem društvu do konca junija t. l.

Natančnejša pojasnila in pogoje daje "Goriško kmetijsko društvo" v Gorici v uradnih urah.

Goriško kmetijsko društvo.

Predsednik: Anton Jakončič.

Tajnik: Franc Kocjančič.

Ant. Obidič
čevljar
v Semeniški ulici 1
v Gorici

priporoča se

za raznovrstna naročila po meri

za gospe in gospode.

Naročila se izvršuje hitro.

Naznanilo.

Tem potom naznam vsem gospodom obiskovalcem moje gostilne v ulici Rabatta št. 16, da sem se dne 14. maja t. l.

preselil v Tržaško ulico št. 64

in se priporočam gospodom v mestu kakor tudi na deželi za mnogobrojni obisk.

Točim izvrstno belo in črno vino, kakor tudi dobro pivo.

Imam tudi prostor za igro na krogle.

— Ant. Lasič gostilničar —
v Gorici Tržaška cesta št. 64.

Prosiva zahtevati listke!

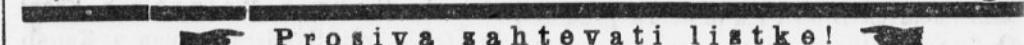
Največja trgovina z železjem
KONJEDIC & ZAJEC

Gorica v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nositelje (traverze), cevi za straniča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno korno nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaze s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

CENJ. DAME IN GOSPODJE — POZOR!

Imate že šivalni stroj? Ako ga nimate, omislite si najnovejšo marko "Original-Viktoria" in najboljšega izdelka. Po dolgoletnih skušnjah sva prišla do prepričanja, da ostane "Original" vedno le najboljši.

Original-Viktoria stroji delajo še po 15-letni uporabi brezšumno.

Original-Viktoria stroji so neprekoslivi na domačo rabo in obrtne namene.

Original-Viktoria stroji so najpripravniji za umetno vezenje (rekamiranje). Tvrda stavi na razpolago strankam učiteljico, ki poučuje brezplačno.

Original-Viktoria stroji so najboljši izdelek vseh dosedaj obstoječih tovaren.

Za vsak stroj jamčiva 10 let.

Nikdo naj ne zamudi priliko ogledat si pred nakupom "Original-Viktoria" stroje.

Edina zaloga "Original-Viktoria" strojev in drugih šivalnih strojev, dvokoles "Puch" orožja, municije in vseh lovskih priprav pri tvrdki,

